

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero VN/9020/2019

Lausunto Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain uudistamisesta

RadioMedia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta, jolla muutettaisiin sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Radiotoimialan kommentit koskevat erityisesti ehdotusta ajoneuvolain muuttamiseksi ja siihen sisältyvää autoradiovastaanotinta.

Yleistä

RadioMedia pitää hyvänä esitysluonnokseen sisältyviä ehdotuksia, joilla yhtenäistetään kotimaisille ja kansainvälisille toimijoille asetettavia velvoitteita. Tällaisia ehdotuksia ovat erityisesti tiettyjen sääntöjen soveltamisalan laajentaminen koskemaan myös videonjakoalustan tarjoajia, ja sääntelyn yhtenäistäminen lineaaristen ja on demand - palveluiden välillä.

Sääntelyn lähtökohtana tulee olla teknologianeutraali sääntely sekä periaate siitä, että samoilla markkinoilla toimiviin yrityksiin sovelletaan samoja sääntöjä. Kansallisiin toimijoihin kohdistuvat tiukemmat velvoitteet heikentävät kotimaisten mediayritysten kilpailuasemaa kansainvälisten toimijoiden rinnalla.

Pääviesteinään RadioMedia toteaa seuraavaa:

- 1. Audiovisuaalisia mediapalveluita koskevia sääntöjä tulee soveltaa vain sellaisiin palveluihin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on tarjota audiovisuaalista sisältöä.**
- 2. Autoradiovastaanottimen FM-vastaanottomahdollisuus tulee säätää pakolliseksi ominaisuudeksi uusiin autoihin digitaalisia maalähetyksiä koskevan velvoitteen rinnalle. Tämä on tärkeää, jotta suomalaisten mahdollisuus kuunnella kotimaisia radiokanavia autossa pystytään turvaamaan.**
- 3. Vaaratiedotejärjestelmää kehitettäessä tulee huomioida vaaratiedotteiden vastaanottomahdollisuudet myös autoissa, minkä vuoksi on varmistettava, että autoradiovastaanottimet voivat vastaanottaa myös FM-radiolähetyksiä.**

Audiovisuaalisten mediapalveluiden sääntely

Soveltamisala

RadioMedia pitää tärkeänä, että audiovisuaalisia mediapalveluita koskevia sääntöjä sovelletaan vain sellaisiin palveluihin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on tarjota audiovisuaalista sisältöä.

Verkkosivut ja palvelut, jotka sisältävät toimituksellista sisältöä, mutta joiden pääasiallinen tarkoitus ei ole audiovisuaalisen sisällön tarjoaminen eikä audiovisuaalisten ohjelmien tarjoaminen ole niiden määrä huomioon ottaen säännöllistä, tulee rajata soveltamisalan ulkopuolelle. Säännöksiä ei siten tule soveltaa esimerkiksi radion pääasiassa audiomuotoisia ohjelmia sisältäviin on demand - palveluihin ja verkkosivuihin, vaikka ne sisältäisivät yksittäisiä videoklippejä tai liikkuvaa kuvaa.

Autoradio, muutos ajoneuvolakiin

RadioMedia esittää, että autoradiovastaanottimen FM-vastaanottomahdollisuus säädetään ajoneuvolain 25 §:ssä pakolliseksi ominaisuudeksi uusiin autoihin digitaalisia maalähetyksiä koskevan veloitteen rinnalle. Tämä on tärkeää, jotta suomalaisten mahdollisuus kuunnella kotimaisia radiokanavia autossa pystytään turvaamaan.

Hallituksen esitysluonnokseen sisältyy esitys, jonka mukaan asennettaessa uuteen autoon autoradiovastaanotin, vastaanottimen tulee olla sellainen, että sillä voidaan vastaanottaa ja toistaa ainakin digitaalisina maalähetyksinä lähetettäviä radiopalveluja. Sen sijaan esitysluonnoksessa ei esitetä, että autoradiovastaanottimilla on voitava vastaanottaa myös FM-radiolähetyksiä, vaikka teledirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat säätää FM-radiovastaanottimien pakollisuudesta maanpäällisten digiradiovastaanottimien rinnalla.

RadioMedian mielestä ratkaisu vaarantaisi suomalaisten mahdollisuuden kuunnella kotimaisia radiokanavia autossa. Lisäksi on huomioitava, että ilman FM-radiovastaanotinta myöskään vaaratiedotteiden vastaanottaminen ei ole mahdollista.

Kuten esitysluonnoksessakin todetaan, Suomessa radiolähetykset lähetetään analogisena FM-radioverkon välityksellä, eikä suunnitelmia radion digitalisoinnista ole. Suomessa ei ole digitaalisina maalähetyksinä lähetettäviä radiopalveluita. Käytännössä esitys tarkoittaisi siten sitä, että Suomessa säädettäisiin velvollisuudesta asentaa uusiin autoihin sellainen radiovastaanotin, jolla Suomessa ei ole mahdollista kuunnella radiota. Suomalaiset veloitettaisiin maksamaan sellaisesta radiovastaanottimesta, jota he eivät pystyisi hyödyntämään Suomessa.

Valtaosassa EU-jäsenvaltioista on tehty päätös DAB- tai DAB+ -teknologian käyttöönotosta. Näissä maissa FM-radiovastaanottimen puuttuminen ei estä radion kuuntelemista autossa. Tältä osin Suomen tilanne poikkeaa muista maista.

Lailla tulee turvata suomalaisten mahdollisuus kuunnella kotimaisia radiokanavia myös seuraavien vuosikymmenten aikana. Se, että FM-radion asema ei ole staattinen vuosikymmeniä, ei tee FM-teknologiasta vanhentunutta. Tämä ei voi myöskään olla este sille, että FM-radiovastaanotin säädetään pakolliseksi varusteeksi maanpäällisen digiradiovastaanottimen rinnalle. Mikäli tarve FM-radiovastaanottimille vuosikymmenten jälkeen muuttuu, lakia on mahdollista tuolloin normaaliin tapaan päivittää.

RadioMedia pitää myös mahdollisena, että FM-vastaanottomahdollisuudesta säädetään asetuksella säätämällä ajoneuvolain 25 §:ssä asetuksenantovaltuudesta. Tämä voisi olla toissijainen vaihtoehto, mikäli jo nyt halutaan varautua säännöksen muuttamiseen tulevaisuudessa, eikä laintasaisen säännöksen muuttamista pidetä riittävän ketteränä.

Huomionarvoista on kuitenkin, että Suomessa alkoi vuoden alussa uusi 10 vuotta kestävä FM-radion toimilupakausi, eikä Suomessa ole näköpiirissä FM-radion aseman heikkenemistä. Suomalaisista 90 prosenttia kuuntelee radiota viikoittain ja peräti 70 prosenttia kuuntelee radiota autossa viikoittain. Puolet suomalaisista kuuntelee radiota autossa aina autossa ollessaan. (Lähde: Finnpanel Oy, Kansallinen radiotutkimus, Kesä-marraskuu 2019 ja Kantar TNS, Radio autossa -tutkimus 2017)

Hallituksen esitysluonnoksessa arvellaan, että Suomeen myytävään uuteen autoon asennettaisiin FM-radiovastaanotin, vaikka laki velvoittaisi asentamaan maanpäällisen digiradiovastaanottimen. Toisin sanoen lainsäädännöllä veloitettaisiin autovalmistajat asentamaan Suomeen tuotavaan autoon maanpäällinen digiradiovastaanotin, mutta oletettaisiin autovalmistajien ymmärtävän, että todellisuudessa Suomeen tuotavassa autossa tulee olla FM-radiovastaanotin. Kuten todettu, valtaosassa EU-jäsenvaltioita radion kuuntelu maanpäällisellä digiradiovastaanottimella on mahdollista, eikä FM-vastaanottimelle siten ole vastaavanlaista tarvetta kuin Suomessa. Tämänkin takia on riskialtista olettaa, että Suomeen tuotaviin autoihin asennettaisiin FM-radiovastaanottimet ilman lainsäädännön ohjausta.

Vaaratiedottaminen ja muutokset lakiin vaaratiedotteesta

RadioMedia pitää tärkeänä, että vaaratiedotejärjestelmää kehitettäessä huomioidaan vaaratiedotteiden vastaanottomahdollisuudet myös autoissa ja esittää, että ajoneuvolain 25 §:ään lisätään velvoite siitä, että autoradiovastaanottimet voivat vastaanottaa myös FM-radiolähetyksiä.

Radiotoimiala on huolissaan esitysluonnokseen sisältyvästä ajoneuvolain 25 §:n muuttamista koskevasta ehdotuksesta. Ehdotuksen mukaan autoradiovastaanottimien tulisi voida vastaanottaa maanpäällisiä digiradiolähetyksiä. Sen sijaan esitysluonnokseen ei sisälly velvoitetta siitä, että autoradiovastaanottimien tulee voida vastaanottaa myös FM-radiolähetyksiä. Suomessa ei ole käytössä maanpäällisiä digiradiolähetyksiä, minkä vuoksi lainsäädännöllä tulee varmistaa, että Suomeen tuotavissa autoissa on FM-radiovastaanotin ja suomalaiset kuulevat vaaratiedotteet myös autossa.

Stefan Möller
toimitusjohtaja

Johanna Halkola
johtava asiantuntija

RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää kaupallisen radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Liitto edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita.